

HAN LÄRDE OSS ÅKA SKIDOR

OLLE RIMFORS, 93 ÅR FRÄMJARLEGEND

— Alpina åkare måste börja lära sig åka längd och stå på ytterskidan. Då kan de börja vinna igen. Olle Rimfors, medlem sedan 1912. 93 år gammal och med schvung i sina åsikter!



Kungen av Riksgränsen på sin tron. Nere vid hans fötter skymtar hotell Lapplandia. Olle var sportchef där under 50-talet och en av de tongivande i Friluftsrämjandets berömda "lappis-anda".

var helt snötäckt kalla vintrar, och en kväll dök det upp en flicka på skidor, mitt på promenadstråket Draget.

— Det var en riktig skidprinsessa, klädd som en lappkvinna. Hon var duktig att åka, mycket duktig.

Det märks ännu att flickan, som kom från Alsen och var kusin med Gösta Olander i Vålådalen, gjorde ett starkt intryck. Några år senare kom hon tillbaka till Örebro som nybakad gymnastikdirektör, och gifte sig med gymnastikläraren.

— Tillsammans entusiasmerade de hela länet. Nu deltog sexhundra elever i skidtävlingarna.

1915, alldeles efter studentexamen, började Olle Rimfors sin militärutbildning i Östersund. Där, hos Fältjägarerna, blev han kvar ända till 1950. Som ansvarig för

— Mina första skidor köpte min far till mig i Kristiania, säger Olle Rimfors, som åkt skidor i över åttio år. Han är en av de personer som betytt allra mest för skidåknings i Sverige, och har fortfarande bestämda åsikter om skidteknik. Längd och utför är egentligen samma sak, samma enkla och naturliga rörelser, anser han.

Kristiania. Vi ler, glada över att komma ihåg att det var så Oslo hette en gång i tiden. Men för Olle Rimfors, 93 år, är det ett högst levande namn. Dit, till Kristiania, åkte fadern för att sälja virket han avverkat på gården i Närke. På en av sina resor köpte han skidor till barnen i julklapp. Det var telemarksskidor, med riktig midja, och gjorda av ask.

— Skidorna var mycket bra, de höll i många år. Jag hade aldrig sett någon åka, så jag fick lära mig själv.

Pojken Olle gjorde längre och längre turer i skogen runt gården, men aldrig sedan det blivit mörkt, då fick inte barnen vara ute — man var rädd för Tivedens vargar.

— Gården hette Fagerlid, och det var verkligen en fager lid, med utsikt över Närkeslätten, säger Olle Rimfors. Han visar med handen hur högt gullvivorna nådde — till knäna — när han sprang över ångarna.

EN STAD MED FEM BILAR

När Olle var nio år dog fadern och familjen flyttade till Örebro. Av de åttahundra eleverna på Karolinska läroverket var han den enda som åkte skidor. Men Närkeslätten är platt, dess högsta punkt bara tolv meter över havet, och många vintrar förvandlades bara åkrarna till en brun sörja. Två mil bort glänste bergen vita, dit cyklade han för att åka skidor.

Med tiden blev skidåkning allt vanligare. Backhoppning kom på modet i både Oslo och Stockholm, och Örebro, som ligger halvvägs, fick bli värd för flera tävlingar. Den skidintresserade Olle blev förstas bekant med backhopparna, började hoppa själv, satte backrekord, 22,5 meter, och blev distriktsmästare.

Skolans nya gymnastiklärare, en jämtlänning, drogs också in i skidåknings. Sin första tur gjorde han med Olle och dennes kamrat. Det blev en utflykt på tre mil i skogen mellan Garphyttan och Nora, i tjuo graders kyla.

— Han var helt ledbruten när vi väl kom hem till Örebro, minns Olle Rimfors och skrattar.

I det dåtida Örebro fanns det 30000 invånare men bara fem bilar. Gatorna

militärens skidträning gjorde han många uppfinningar och förbättringar.

Han experimenterade sig fram till vallningens primära regler och grund- och ytvalla, tog fram egna vallor, Rimforsvallan, och konstruerade en vallningstabell.

Närheten till Åre gjorde förstås att Olle Rimfors ofta åkte dit med sina vänner — fast då tog de tio milen hela tre timmar med tåg. Huset i Åre, där han fortfarande bor, skaffade han redan för femtio år sedan.

I Åre blev det mer och mer utförsäkring. Allt fler turister kom till Jämtland, och på Främjandets anläggning i Storlien engagerade man Olle Rimfors som skidlärare. Han, som gått med i Skidfrämjandet 1912, var förresten sekreterare i Östersunds lokalavdelning alla år han bodde i staden.

Redan på 20-talet läste längdåkarna fast sig vid diagonaltekniken. Det skulle dröja ända till helt nyligen innan man frigjorde sig från den klassiska stilen.

— Det är ett tecken på idéfattigdom! Passteknik fungerar lika bra. Prova! I och med diagonalfixeringen stagnerade utvecklingen, och man blev beroende av att ha spår att åka i.

TEKNIKEN PÅ KONTINENTEN

Det var också på 20-talet som Kristiania-svängen blev populär i Alperna.

— Engelsmännen, det var ju de som, tack vare imperiet, hade möjlighet att resa, åkte till Norge, köpte telemarksskidor och lärde sig Kristianiasvängen, innan de fortsatte till Schweiz. Svängen var en parallellsväng med medrotation. Man drog med sig armen, precis som i en råsop. Men man fick dålig kontroll i slutet av svängen, och började göra en motrörelse i stället. Kontrollen ökade och man kunde dosera farten.

Tillsammans med Sigge Bergman reste Olle Rimfors till St Anton och Alperna för första gången 1934. De ville se de alpina tävlingsåkarnas åkstil. Tidigare hade de bara kunnat studera bilder av utförsåkare.

En inspirationskälla var den vackra "Wunder der Schneeschus" från 1928, med Hannes Schneider som åkare. Att skaffa den boken var en stor ekonomisk uppoffring.

I St Anton fick Olle Rimfors och Sigge Bergman lära sig att åka parallellt, men fortfarande med tyngden på bägge skidorna. Det var den tekniken de reste hem och demonstrerade på kurserna i Storlien. Telemarkssvängen blev omodern.

Sedan stod utvecklingen stilla ett tag. Man åkte i lätta banor, som främjade en passiv åkning. Man bara stod och åkte, den som var tung kom förstås ner fortare, speciellt om han kunde krypa ihop också. Utförsåkning blev också mer av en folksport nu.

Inte förrän man började sätta svårare, brantare banor hände något igen. Brantheten tvingade fram en annan stil. För att inte ramla var man tvungen att luta överkroppen utåt, och stå på ytterskidan, som på så vis blev kantställd. Tidigare hade man sladdat runt i svängarna.

— Svenskarna har fortfarande svårigheter när det blir brant. Stenmark åkte ur i sin sista tävling för att han stod på innerskidan. Det är svenskarnas generalfel. De åker för lite i brant terräng.

— I branten i Riksgränsen, mitt emot hotellet, har jag lärt tusentals människor åka under tjugo år. Det är en bra träningsbacke.

ÅK LÄNGD UTFÖR!


Egentligen är det mycket lätt, menar Olle Rimfors. För att vinna måste man öka farten. Åkarna lärde sig att skjuta på, att ta skridskoskär, att flytta kroppstyngden från fot till fot. Faktiskt är det i grunden samma rörelser som när man springer eller åker längd.

— De svenska alpina åkarna måste lära sig att åka längd, och stå på ytterskidan, då kommer de att vinna igen. Ta längdåkningens fristil, där utnyttjar man allt som finns. Det är naturligt, det är så man ska göra.

För dagen har Olle Rimfors Skidlärarföreningens tröja på sig. Han hör lite sämre nu än förr, och har, efter över åttio år, slutat åka skidor, men ska just börja simma igen. Över åttio år på skidor!, det ger perspektiv och tyngd åt åsikter. Nu vill han framföra ett förslag till Främjandet, den organisation han verkat inom sedan 1912:

— Det skulle finnas en instruktör, en erfaren och skicklig person, på anläggningarna i fjällen, som kan visa gästerna sådant som hör till att gå på tur. Någon som kan ge råd och tips om utrustning, och övning i det som är svårt; att sova ute, laga mat, gräva en snöbivack. Det skulle vara frivilligt och gratis, en service. Jag önskar att Främjandet ville ta det på sin lott.

ÅSA CARLSSON medarbetar i *Ski Star* och *Åka Skidor*. Instruktör och medlem i *Friluftsfrämjandet*.



Svenskarna har aldrig åkt tillräckligt i branta backar, säger Olle med emfas. — I branten på Riksgränsfjället, mitt emot hotellet, har jag lärt tusentals människor åka under 20 år. Det är en bra träningsbacke!